



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

1

לפני: השופט יעקב שפסר

התובעת:

מאסיב תקשורת בע"מ
ע"י עו"ד אייל פרייס ועו"ד הילה שחר טלי

נגד

הנתבעים:

1. מורן פריגוזין
- ע"י ב"כ עו"ד עירן לוי, עו"ד עודד בהרב
2. יניב אכעזר
3. אלון אטיאס
4. שופ לייט
5. ש.ח. אוריאל סחר שיווק בע"מ (ניתן פס"ד)
6. רוטנברג בכפר בע"מ (ניתן פס"ד)

2

פסק דין (חלקי)

3

4 תובענה בעניין זכויות היוצרים במערכת אינטרקום המיוצרת בסין. התובעת טוענת להפרת
5 זכויותיה במוצר על-ידי הנתבע 1, על-ידי כך שייבא מסין מוצר זהה אשר נושא את שמו
6 המסחרי של הנתבע 1.

7

8 **א. רקע**

9 1. התובעת עוסקת בייצור, ייבוא ושיווק של מערכות אינטרקום, כשלטענתה קיימים כמאה
10 מוצרים שונים המשווקים בישראל תחת שמה המסחרי MASYB. התובעת מוסיפה
11 וטוענת כי מתוך מאה המוצרים האמורים, עשרה מוצרים הינם מוצרים בלעדיים
12 לתובעת פרי פיתוחה הבלעדי.

13 2. הנתבע 1 מנהל עסק עצמאי לשיווק ומכירת מוצרי תקשורת ובכלל זה מערכות
14 אינטרקום.

15 3. הנתבעים 2-6 הם הבעלים של חנויות בתחום האלקטרוניקה והתקשורת, אשר הנתבע
16 1 מכר להם מערכות אינטרקום ומוצרי תקשורת.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

4. המחלוקת בענייננו נסובה סביב מערכת אינטרקום המיוצרת בסין, המורכבת מיחידה
הכוללת לחצנים ומצלמה המיועדת להצבה מחוץ לדלת הכניסה וממסך מגע המיועד
להצבה בתוך המבנה לשם צפייה באורחים ופתיחת הדלת (להלן: "המוצר").
5. יחד עם התביעה הגישה התובעת בקשה לסעדים זמניים. הנתבע 1 הגיש תשובה
מטעמו ובדיון שהתקיים בפני הסכימו הצדדים לוותר על חקירות המצהירים וביקשו
שיינתן פסק דין בתובענה כולה על יסוד סיכומי הצדדים והחומר שבתיק. עוד הוסכם כי
פסק הדין יינתן תחילה רק בשאלת ה"חבות", דהיינו, שאלת קיומה של זכות בידי
התובעת והפרתה, וככל שייקבע כי יש יסוד לתובענה יוגשו סיכומים לרבות אסמכתאות
בעניין שיעור הנזק או הפיצוי.
6. עיקר ההליך מתנהל בין התובעת לנתבע 1, כשהנתבעים 2-4 לא הגיבו לתובענה
והנתבעים 5-6 הסכימו למבוקש וניתן פסק דין בעניינם. לצרכי נוחות יכונה איפוא מכאן
ואילך הנתבע 1 : "הנתבע".

13

- ב. טענות הצדדים
7. בדיון שהתקיים לפני ביום 20.7.2016 אישר הנתבע כי המוצר המשווק על-ידו הוא
בדיוק אותו מוצר המשווק על-ידי התובעת, וכי המוצר מיוצר על-ידי אותו יצרן בסין.
הצדדים אינם חלוקים על-כך שמדובר במוצר זהה לחלוטין ושאין כל הבדל בין שני
המוצרים פרט לכיתוב השם המסחרי על-גבי המוצר (על מוצר התובעת מופיע השם
המסחרי MASYB ועל המוצר הזהה שמייבא הנתבע מופיע כיתוב עם השם המסחרי
(LENON).

21

ב(1). תמצית טענות התובעת

8. התובעת טוענת כי המוצר הוא תוצאה של עיצוב מקורי וייחודי שלה, וכי השקיעה
מאמצים ומשאבים רבים בעיצובו הבלעדי. התובעת מייצרת את המוצר באמצעות קבלן
ייצור הפועל בסין.
9. לטענת התובעת, משמש הנתבע כמפיץ בלעדי של מוצר התובעת לחנויות למכירת ציוד
תקשורת וחשמל ביתיים, חנויות מנעולנים וכלי עבודה. עוד נטען כי לאור ההסכמה עם
הנתבע, התובעת אינה מפיצה בעצמה את המוצר לחנויות במגזר האמור, אלא
באמצעות הנתבע בלבד.

28



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

10. התובעת טוענת כי שלושה חודשים קודם להגשת התובענה, התלונן בפניה הנתבע כי "מצב השוק קשה" ולאחר מכן נמנע מלהזמין יחידות נוספות של המוצר. לאחר מכן נודע לתובעת כי הנתבע החל לשווק מערכת אינטרקום הזזה לחלוטין למוצר, פרט להחלפת שמה המסחרי בשמו המסחרי של הנתבע.
11. כן טוענת התובעת, כי הנתבע החל לשווק את אותו המוצר תחת שם מסחרי שונה, תוך העתקה של המוצר המקורי שפותח על-ידי התובעת. עוד נטען כי הנתבע עושה שימוש באתר האינטרנט שלו בתמונות ושרטוטים של מוצר התובעת, תוך הפרת זכויות היוצרים של התובעת. בנוסף נטען, כי קבלן הייצור הסיני אישר בפני התובעת כי הנתבע הזמין ממנו את המוצר, והוצג מכתב אשר נטען כי נכתב על-ידי נציגו של הקבלן הסיני, ממנו עולה כי הקבלן לא ידע שהנתבע הוא מישראל שכן לו היה יודע לא היה מוכר לו את המוצר.
12. הנתבע מפר את זכויות היוצרים של התובעת גם בתמונות המוצר המוצגות באתר האינטרנט שלו וגם בחוברת ההדרכה של המוצר.
13. התובעת טוענת איפוא, כי הנתבע הפר את חובות האמון כלפיה, עוול בעוולה של גניבת עין ובעוולת עשיית עושר ולא במשפט, גזל את סודותיה המסחריים באשר לזהות הקבלן בסין ואת המוניטין שלה, הפר את זכויות היוצרים של התובעת ועוד.
17. **ב(2). תמצית טענות הנתבע**
14. הנתבע טוען כי המבקשת לא הראתה כי קיימות לה זכויות כלשהן במוצר. המבקשת לא הראתה כי עיצוב המוצר נעשה על בסיס תוכנית ייחודית שלה ולא הראתה כי קיימת לה זכות בלעדית במוצר.
15. היצרן הסיני מייצר ומשווק את המוצר לכל דורש וללא הגבלה טריטוריאלית, והמוצר נכלל כמוצר קטלוגי בחוברת המוצרים של היצרן הסיני. ממילא המדובר במוצר גנרי ללא אופי מבחין, אשר בשל דרישות פונקציונליות של מערכות אינטרקום דורש מערכת שמע, מצלמה וקודן.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

16. הנתבע אינו משווק בלעדי של התובעת ואין כל הסכם הפצה בין הצדדים. הנתבע
נחשף ליצרן הסיני בתערוכה בחו"ל ולא גזל כל סוד מסחרי מהתובעת. היצרן הסיני ידע
שהנתבע פועל מישראל והתקשר עם הנתבע גם לאחר שידע כי מדובר בשיווק ומכירה
לישראל. ממילא לא טענה המבקשת ולא הוכיחה כי קיים לה הסכם בלעדיות מול היצרן
הסיני, ונוסחו של המכתב אותו הציגה התובעת, מלמד כי אין לה בעלות בזכויות במוצר
בעולם כולו, אלא לכל היותר זכות הפצה של המוצר בישראל.
17. המוצר נמכר אצל לקוחות הנתבע כאשר מעמדי התצוגה שהציגו את מוצר התובעת
שעליו מופיע שמה המסחרי נשאו פרסום בולט של שמו המסחרי של הנתבע. הנתבע
טוען כי משעה שמופיע על-גבי המוצר שם מסחרי שונה ואין כל דמיון בין השמות
המסחריים, לא קיימת הטעיה. בנוסף, נטען כי הכיתוב והמדבקה על אריזות התובעת
למוצר שונים מהכיתוב על אריזת הנתבע.
18. לטענת הנתבע אין לתובעת זכויות יוצרים כלשהן בחוברת ההדרכה של המוצר, וכי אין
כל ייחודיות בעיצוב או בתוכן ביחס לחוברות הדרכה אחרות של יצרנים ומפיצים אחרים
של מערכות אינטרקום. ביחס לסרטוני הפעלה ולתמונות המוצר טוען הנתבע, כי אלו
נמסרו לו על-ידי התובעת לשם הפצתו ושיווקו של מוצר התובעת. לאחר הגשת
התובענה החליט הנתבע להסיר את התמונות והסרטונים מאתר האינטרנט שלו.
19. הנתבע טוען כי לא הוכח על-ידי התובעת קיומו של מוניטין, וממילא ככל שקיים מוניטין
כלשהו במוצר, שייך הוא ליצרן הסיני. בנוסף, מכחיש הנתבע את יתר טענות התובעת
בדבר הפרה של חוק כלשהו על-ידו.

20

- ג. דין ומסקנות
20. התובעת הצביעה על שלל עילות ודברי חקיקה התומכים, לשיטתה, בתביעה. בין היתר
טענה להפרת זכות יוצרים לפי חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007, גניבת עין וגזל סוד
מסחרי לפי חוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק עוולות מסחריות"),
עוולה לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979 (להלן: "חוק עשיית עושר")
ועוד. התובעת הרחיקה לכת וניסתה להרבות את עילותיה, עד כדי כך שטענה גם
להפרת חובות חקוקות מכח חוק המקרקעין, התשכ"ח-1968 (סעיף 127 לכתב
התביעה).

28



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

21. לא מצאתי לנכון להידרש לשלל העילות אשר חלקן נזכרו במשפט בודד בכתב התביעה ולא התגבש הניסיון להוכחתן כדבעי (או בכלל). להלן יפורטו הנימוקים ביחס לעילות המרכזיות שהועלו ולא נזנחו בסיכומים.
- דיני זכויות יוצרים**
22. המוצר בענייננו (מערכת אינטרקום) הינו מוצר תעשייתי, שמטיבו וטבעו הוא מושא להגנה בדיני המדגמים, ולא בדיני זכויות היוצרים כפי שנטען על-ידי התובעת.
23. סעיף 2 לפקודת הפטנטים והמדגמים מגדיר מהו מדגם:
- "מדגם" אין פירושו אלא קווי דמות, צורה, דוגמה או קישוט שמייחדים לכל חפץ ע"י תהליך או אמצעי תעשייתי, אם בעבודת יד או במכונה או בפעולה כימית, בצורה נפרדת או מחוברת, הבולטים לעין-רואה בסחורה המוגמרת, ואפשר להבחין רק במראית עין, אבל אין המונח כולל כל שיטה או עיקר של בנין או כל דבר שאינו בעיקרו אלא התקן מיכני;"**
24. סעיף 7 לחוק זכות יוצרים חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן: "חוק זכויות יוצרים") קובע באופן ברור כי: **"...לא תהא זכות יוצרים במדגם כהגדרתו בפקודת הפטנטים והמדגמים, אלא אם כן המדגם אינו משמש ואינו מכון לשמש לייצור תעשייתי..."** [לדיון באבחנה שבין דיני המדגמים לדיני זכויות יוצרים ראו: ע"א 513/89 Interlego A/S נ' Exin-Lines Bros S.A., פ"ד מח(4) 133 (1994); ת"א (מרכז) 5311-04-08 נרקיס נ' מיקרוסופט ישראל בע"מ (פורסם בנבו, 5.10.2010)].
25. הנה כי כן, הנורמה החקיקתית המתאימה לענייננו - כאשר עסקינן במערכת אינטרקום - היא איפוא דיני המדגמים. אולם, אין מחלוקת כי התובעת לא פעלה לפי פקודת הפטנטים והמדגמים, ולא רשמה הגנה מתאימה על זכויותיה הנטענות במוצר. מכאן שהתובעת לא הוכיחה כי קיימות לה זכויות בנות הגנה במוצר.
26. במאמר מוסגר יצוין, כי הגנת המדגם ניתנת לצורה האסתטית והחדשנית של המוצר, אך לא לצורת המוצר הנובעת מהפונקציונליות שלו. כך בואר על ידי בית המשפט העליון:



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

"המדגם נועד להעניק הגנה ליצר הצורה החדשנית של המוצר.
ההגנה נועדה לקדם את אינטרס הפרט, יוצר הצורה, כמו גם את
אינטרס הכלל בפיתוח וביצירה של עיצובים אסתטיים חדשים או
מקוריים. ההגנה ניתנת לצורה המיוחדת של המוצר, כפי שהעין
מסוגלת לקולטה..."

[ע"א 7125/98 מיפרומאל תעשיות ירושלים נ' קליל תעשיות בע"מ,
פ"ד נ(3) 702, 709 (2003)].

27. על-פניו, התובעת אף לא הוכיחה כי מדובר ב"צורה חדשנית" או בעיצוב חדש או מקורי.
למצער לא הוכיחה התובעת במה נבדל המוצר משלל המוצרים הדומים בעיצובם, כפי
שהם מוצגים בקטלוג של היצרן הסיני שצורף על-ידי הנתבע.

28. עוד יצוין, כי התובעת טענה בעלמא כי תהליך התכנון, העיצוב והפיתוח של המוצר ארך
כשבעה חודשים ובהשקעה השווה למאות אלפי שקלים (ראו סעיף 28 לכתב התביעה).
אולם, התובעת לא הציגה אסמכתאות מספיקות לתמיכה בטענותיה אלה, ואינני סבור
כי חילופי התכתובות שהוצגו על-ידה (ובהן, לדוגמה, הנחיות להגביר את עוצמת השמע
בעת לחיצה על כפתור, הנחיה להחלפת סוג מיקרופון ועוד הנחיות טכניות שונות –
נספח 26 לתשובת התובעת), עולות לרמת ההוכחה הנדרשת מהתובעת בענייננו.
חזקה על התובעת כי אילו הייתה משקיעה באופן כה משמעותי בפיתוח המוצר כפי
שנטען על-ידה - הייתה פועלת להגן עליו בהגנות המתאימות על-פי דיני המדגמים.

29. אדרבה, משעה שהתובעת טוענת כי היצרן הסיני מכיר בזכויותיה במוצר ו"שגה" בכך
שמכר את המוצר לנתבע (על-אף שיש ממש בטענת הנתבע כי ממכתב היצרן הסיני
עולה כי הוא "מכיר" בזכויות כלשהן של התובעת בישראל בלבד, עובדה שאינה עולה
בקנה אחד עם טענתה של התובעת לזכויות יוצרים, בלעדיות, ייחודיות ומקוריות),
חזקה עליה כי לו היה ממש בטענותיה הייתה מציגה הסכם בלעדיות עם היצרן הסיני.
לכל הפחות היה על התובעת לפנות ליצרן הסיני עתה על-מנת שיימנע מלמכור את
המוצר למשווקים אחרים בישראל, ובכך היה מתייתר הצורך לדון בהפרות עתידיות
כלשהן של זכויותיה הנטענות. יצוין, כי בהקשר זה כבר נקבע כי מי שמבקש להוזיל את
עלות סחורתו באמצעות ייצור בסין נוטל על עצמו סיכונים מסוימים, שאחד המרכזיים
בהם הוא שהעיצוב שיצר ימצא את דרכו לשווקים ויימכר לכל דורש [ראו את פסק דינו
של עמיתי השופט פרופ' ע' גרוסקופף בת"א (מרכז) 18395-09-09 יוסקביץ' נ' דקל
ייצור ויבוא ויצוא דברי נוי בע"מ (פורסם בנבו, 10.6.2012), בפסקה 19 לפסק הדין].



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

30. לא מצאתי ממש בטענות התובעת ל"זכויות יוצרים" בחוברת ההתקנה. מדובר בחוברת פשוטה הנהוגה בתחום מוצרי האלקטרוניקה הביתית, כאשר גם עין בלתי-מקצועית רואה כי בחלק מהעמודים מדובר בשרטוט של חיבורי חשמל וחיבורי אלקטרוניקה (אודיו, וידאו וכו') שאין בהם כל ייחודיות, או בשרטוט של דמות שנועדה להדגים את המרחק של צג המוצר מהקרקע לשם התקנה (כאשר גם כאן בחר הנתבע להציב דמות גבר בעוד שבשרטוט התובעת הוצבה דמות אישה). ממילא לא הוכיחה התובעת כי חוברת ההתקנה מהווה "יצירה מקורית" שלה, כדרישת סעיף 4 לחוק זכות יוצרים. בנוסף לא ניתן כל מענה מטעם התובעת לטענות הנתבע בדבר קיומן של חוברות התקנה/הדרכה דומות או זהות למערכות אינטרקום אחרות בשוק ולא ניתן הסבר לחוברת ההדרכה של חברה אחרת אותה הציג הנתבע.

מוניטין

31. סעיף 1(א) לחוק עוולות מסחריות, שכותרתו "גניבת עין", קובע כך:
"לא יגרום עוסק לכך שנכס שהוא מוכר או שירות שהוא נותן, ייחשבו בטעות כנכס או כשירות של עוסק אחר או כנכס או כשירות שיש להם קשר לעוסק אחר".

32. על הרציונל בבסיס העוולה האמורה עמד כבוד השופט א' ריבלין:
"העוולה נועדה לאזן בין שני אינטרסים מנוגדים. מצד אחד, עומד הצורך להגן על האינטרס הקנייני של בעל מוניטין מפני מי שמבקש "להתעטף" במוניטין זה על חשבוננו. מנגד, אל מול הרצון להגן על המוניטין עומדים חופש העיסוק של היצרנים המתחרים והרצון לעודד תחרות חופשית שתשרת במידה הרבה ביותר את קהל הצרכנים... זאת משום שההגנה הניתנת בגניבת עין מקנה למעשה מונופול ליצרן הראשון"

[ע"א 9070/10 דדון-יפרח נ' א.ת. סנאם בע"מ (פורסם בנבו, 12.3.2012), פסקה 7 לפסק-הדין].



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

33. כידוע, קיומם של חיקוי או העתקה לא מלמדים בהכרח על גניבת עין. כפי שנקבע על-
 ידי בית המשפט העליון, מהחיקוי כשלעצמו אין להסיק דבר לעניין הפגיעה במוניטין.
 תחילה על התובע להוכיח, שאכן רכש מוניטין באופן שהציבור מזהה את המוצר עם
 המקור, ורק אז תידון שאלת הדמיון וההטעיה [ע"א 18/86 **מפעלי זכוכית ישראליים**
פניציה בע"מ נ' Les verreies de saint gobain, פ"ד מה(3) 224, 232 - 234
 (1991) (להלן: "**עניין פניציה**")].
34. לדידי, לא עלה בידי התובעת להוכיח כי ציבור הלקוחות הרלוונטי (בין אם מדובר בבתי
 העסק הרוכשים את סחורתה ובין אם מדובר ב"צרכן הסופי") מיחס חשיבות לזהות
 היבואן של המוצר או מזהה את המוצר עימה.
35. ביחס לצרכן הסופי (לקוח הקצה) – לא הביאה התובעת ראיות כלשהן.
36. התובעת טענה כי ה"קו העיצובי" של המוצר מאפיין מוצרים נוספים שלה ומזוהה עמה,
 תוך שהיא מפנה לפאנלים נוספים של מערכות אינטרקום (ס' 30 לתצהיר התומך
 בבקשה לסעדים זמניים; נספח 9 לבקשה). אולם, כפי שנטען על-ידי הנתבע, במערכות
 אינטרקום של יצרנים אחרים קיים חוזי דומה, הכולל קודן, לחצנים ומצלמה בחזית
 המסך (נספחים 8-9 לתשובת הנתבע).
37. התובעת טענה בנוסף כי קו מוצרי האינטרקום המשווקים על-ידיה תחת שמה המסחרי
 מונה כמאה מוצרים שונים. לטענת התובעת רק עשרה מתוך מאה המוצרים האמורים
 הם מוצרים "בלעדיים" שלה (סעיף 24 לכתב התביעה). התובעת לא הוכיחה מהו אם
 כן אותו חוזי מסויים ונבדל המאפיין דווקא את מוצריה, על אחת כמה וכמה כאשר
 לשיטתה של התובעת עצמה רק כ- 10% ממוצריה הם "בלעדיים" (דהיינו בעלי חוזי
 שניתן לשייך לכאורה רק לתובעת).
38. לסיכום עניין זה ראוי לעיון מאמרה של ד"ר פ' פרידמן, אשר קטע ממנו צוטט בהסכמה
 על-ידי בית המשפט העליון **בעניין פניציה**:
- "גניבת עין על-ידי חיקוי החזי מעוררת קשיים לתובע, מאחר שבעקרון
 אין זכות יחודית לחזי פיזי של המוצר, ואין חבות בשל העתקתו, אלא
אם כן יוכיח התובע כי החזי המסוים שמדובר בו הינו מאפיין את
סחורתו דווקא, והעתקתו או חקויו עלולים לגרום להטעיה" (ההדגשה
 הוספה על-ידי, י.ש.).



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

- 1 [ד"ר פנינה פרידמן "גניבת עין: הגנתו (החלקית) של המתחרה המסחרי
- 2 כנגד פרסומת כוזבת של יריבו" הפרקליט לה 333, 342 (תשמ"ג-
- 3 תשמ"ד); עניין פניציה, בעמוד 234].
- 4 39. הנה כי כן, התובעת לא הוכיחה את טענתה כי עיצוב המוצר או החוזי שלו מאפיינים
- 5 דווקא את הסחורה שלה ומזההים עמה, ולא הוכיחה כי קיים לה מוניטין במוצר.
- 6 בהתאם, מתייטר הצורך לבחון האם מתקיים התנאי הנוסף להוכחת עוולת גניבת העין
- 7 - קיומו של חשש מפני הטעה של ציבור הלקוחות הפוטנציאלי [לתנאים הדרושים
- 8 להוכחת עוולת גניבת העין ראו למשל: ע"א 5792/99 תקשורת וחינוך דתי-יהודי
- 9 משפחה (1997) בע"מ - עיתון "משפחה" נ' א.ס.בי.סי. פרסום, שיווק וקידום
- 10 מכירות בע"מ - עיתון "משפחה טובה", פ"ד נה(3) 933 (2001)].
- 11 **גזל סוד מסחרי**
- 12 40. התובעת לא טענה כי מרכיב כלשהו ב"העתקה" מהווה גזל סוד מסחרי, אלא טענה כי
- 13 ה"סוד המסחרי" שנגזל ממנה הוא זהות קבלן הייצור בסין.
- 14 41. סעיף 5 לחוק עוולות מסחריות עוסק בגזל של "סוד מסחרי", המוגדר בחוק זה כ"מידע
- 15 עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין ובנקל על ידי
- 16 אחרים...". הנתבע טען כי הגיע למידע בדבר היצרן הסיני בעקבות השתתפותו
- 17 בתערוכה בחו"ל בה השתתף גם היצרן הסיני.
- 18 42. בנוסף, עיון בקטלוג היצרן הסיני (נספח 1 לתשובת הנתבע), מגלה כי מערכות
- 19 אינטרקום זהות לחלוטין לאותן מערכות אליהן הפנתה התובעת כמוצרים נוספים
- 20 ה"מזהים עמה" (נספח 9 לבקשה ולכתב התביעה), משווקות על-ידי היצרן הסיני לכל
- 21 דכפין.
- 22 43. בכך יש לסתור את טענת התובעת בדבר ה"סוד המסחרי" הגלום בזהות היצרן. ממילא
- 23 לא עלה בידי התובעת לסתור את טענת הנתבע כי המידע התגלה על-ידו בנקל באותה
- 24 תערוכה בחו"ל.
- 25 44. יצוין, כי על-פני הדברים, וככל שהיה בסיס לטענת התובעת כי קבלן הייצור הסיני מכיר
- 26 בזכויותיה הבלעדיות במוצר - היה לכאורה בידי התובעת לאכוף על היצרן הסיני
- 27 להימנע מלמכור המוצר לאחרים, באופן אשר היה מייטר לחלוטין את השאלה האם
- 28 זהות היצרן הינה סוד מסחרי אם לאו.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

הטעיה צרכנית

- 1
- 2 45. אחת משלל העילות שנכללו ב"רשימת העילות" מטעמה של התובעת הייתה טענה
- 3 להטעיה צרכנית לפי חוק הגנת הצרכן התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן").
- 4 46. סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן קובע כי: "לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל,
- 5 בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה –
- 6 העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה". סעיף 31(א) לאותו חוק מורה כי:
- 7 "הזכות לסעדים בשל עוולה כאמור נתונה לצרכן שנפגע מהעוולה, וכן לעוסק
- 8 שנפגע, במהלך עסקו, מהטעיה כאמור בסעיף 2".
- 9 47. הגדרת "צרכן" בחוק הגנת הצרכן הינה: "מי שקונה נכס או מקבל שירות מעוסק
- 10 במהלך עיסוקו לשימוש שעיקרו אישי, ביתי או משפחתי". לפיכך עילה זו אינה
- 11 רלוונטית בענייננו, כאשר הלקוחות לגביהם הובאו ראיות כי הוטעו לכאורה – הם בתי
- 12 עסק ולא הצרכנים הסופיים של המוצרים (לגביהם לא הובאו ראיות על-ידי התובעת).
- 13 אולם, בתי העסק והחנויות אינם רוכשים את המוצר לשימוש אישי, ביתי או משפחתי
- 14 ועל כן אינם נכנסים בגדרי הגדרת המונח "צרכן" על-פי חוק הגנת הצרכן.
- 15 48. יצוין, כי התובעת אף מאשרת שעל-גבי מתקני התצוגה של המוצר הנושא את השם
- 16 המסחרי שלה, הופיע שמו המסחרי של הנתבע (גם כאשר הנתבע שיווק את המוצר
- 17 עבור התובעת כאשר התנוסס עליו השם המסחרי של התובעת עוד לפני שהחל למכור
- 18 את המוצר "מטעמו"). בכך יש ללמד כי ממילא התובעת עצמה לא חששה מ"הטעיה"
- 19 של הצרכן הסופי בשל שיוך המוצר לנתבע לאור הכיתוב על-גבי מעמדי התצוגה.

עשיית עושר ולא במשפט

- 20
- 21 49. ההלכה המנחה ביחס לממשק שבין זכויות קניין רוחני לחוק עשיית עושר נקבעה בע"א
- 22 5768/94 א.ש.י.ר. נ' פורום בע"מ, פ"ד נב(4) 289 (1998) (להלן: "הלכת א.ש.י.ר.")
- 23 [לדיון בהלכת א.ש.י.ר. ראו: עופר גרוסקופף הגנה על כללי תחרות באמצעות דיני
- 24 עשיית עושר ולא במשפט 303-330 (2002) (להלן: "גרוסקופף, הגנה על כללי
- 25 תחרות").]
- 26 50. בהלכת א.ש.י.ר. יצר בית המשפט העליון שני נתיבים באמצעותם ניתן להגן במסגרת
- 27 דיני עשיית עושר ולא במשפט על יצירות, רעיונות ונכסים בלתי מוחשיים אחרים שאינם
- 28 מוגנים בדיני הקניין הרוחני.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

51. הנתיב הראשון הוא הכרה בקיומה של זכאות חדשה, שאינה מוכרת בדיני הקניין הרוחני (וראו במיוחד פסקי הדין של השופטים ט' שטרסברג-כהן, י' זמיר, ש' לוין ומ' חשין). אולם, בהקשר זה עלינו לזכור את ה"סייגים" עליהם עמד כבוד השופט ש' לוין **בהלכת א.ש.י.ר.**
52. **"הייתי מצרף סייג לדינים ה"פנימיים" של עשיית העושר, והוא – שכרגיל על התובע בעילה של עשיית עושר לתת הסבר מדוע לא רשם את זכותו לפי דיני הקניין הרוחני הרגילים. בכך מצטרף אני לעמדתה של חברתי הנכבדה השופטת שטרסברג-כהן – תוך הדגשת-יתר – כי "בדרך-כלל, אין מקום ליתן הגנה במקרים שבהם יכול פלוני לרשום את זכותו ואינו עושה כן" (סעיף 27 לחוות-דעתה)."**
- [**הלכת א.ש.י.ר.**, בעמודים 500 – 501; ההדגשות הוספו על-ידי, י.ש.]
53. בענייננו לא הוכח שהתובעת היא בעלת הזכויות בעיצוב ופיתוח המוצר, ולא הוכח כי מדובר בעיצוב שאינו סטנדרטי ושגרתי, או כי מדובר בעיצוב חדשני וייחודי. בהתאם, לא זכאית התובעת להגנה בהתאם לעקרונות המנחים שנקבעו **בהלכת א.ש.י.ר.**, שכן עניינה אינו ראוי להיכלל במסגרת אותם מצבים יוצאי דופן בהם נוצרת זכאות מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט.
54. כפי שהובהר לעיל, המוצר בענייננו (מערכת אינטרקום) הינו מוצר תעשייתי, שמטיבו וטבעו הוא מושא להגנה בדיני המדגמים. אשר על כן, ככל שקיימת זכות כלשהי הניתנת להגנה, המדובר בזכויות שלכאורה היה על התובעת לפעול ולהגן עליהן באמצעות דיני המדגמים, ומשלא עשתה כן אין מקום ליתן הגנה מכוח חוק עשיית עושר [לדין בחשיבות הבחינה האם קיימת אפשרות לקבל הגנה אפקטיבית על הרעיון באמצעות דיני הקניין הרוחני טרם הענקת הגנה מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט ראו **עניין יוסקביץ'** בפסקה 15 והאסמכתאות הנזכרות שם].
55. בענייננו אין כל הצדקה להעניק לתובעת הגנה משפטית בדיני עשיית עושר מחוץ למסגרת הקיימת והמתאימה של הגנת דיני המדגמים.
- הנתיב השני, הוא קביעה כי התנהגות הנתבע מהווה תחרות בלתי הוגנת, וזאת בשל כך שהיא מהווה הפרה של כללי התחרות על פיהם מחויבים הצדדים להתנהל (וראו גישתו של השופט ברק **בהלכת א.ש.י.ר.**, בעמודים 477-484; כן ראו: גרוסקופף, **הגנה על כללי תחרות**, פרק שמיני, ובמיוחד עמודים 319 – 330).



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

56. כפי שיפורט להלן, דעתי היא כי בענייננו אכן הוכח שהנתבע הפר את כללי התחרות
ההוגנת.
57. הנתבע אישר כי החל לרכוש את מוצר התובעת וכי פעל לשווק ולמכור את מוצר
התובעת. הנתבע אף טוען כי מימן רכישתם של 50 מעמדי תצוגה לטובת קידום
המכירות של מוצר התובעת בחנויות (סעיפים 19-25 לתצהיר הנתבע). הנתבע אישר
כי עשה שימוש בסרטי ההדרכה ובתמונות המוצר שסופקו לו על-ידי התובעת לשם
הפצת מוצר התובעת, ואף טען כי היה מעורב בהכנת סרטון ההדרכה למוצר התובעת
(סעיפים 50-52 לתצהיר הנתבע).
58. במצב דברים זה, אף אם לא ניתן לקבוע בוודאות כי הנתבע שימש כמפיץ "בלעדי",
ניתן לקבוע בנקל, בין היתר על-בסיס הודאת הנתבע, כי שימש הוא כמפיץ, ואף יצר
כלפי התובעת מצג לפיו הוא פועל לקידום מכירת המוצר מטעמה.
59. בנוסף, יש לקבל את טענת התובעת - אשר לא הוכחה על-ידי הנתבע - כי לפני מספר
חודשים התלונן הנתבע בפני נציגת התובעת כי "מצב השוק קשה", וכי נציגו של
הנתבע התלונן על "מכירות חלשות" של מוצר התובעת (סעיף 7 לתצהיר התובעת).
מנגד, במסגרת התגובה טען הנתבע כי בימים אלו ממש ממתין הוא לקבלת משלוח של
המוצר מהיצרן הסיני בסכומים של עשרות אלפי שקלים, וזאת בגין הזמנות שנעשו זה
מכבר על-ידי לקוחות קצה (סעיף 77 לתצהיר הנתבע).
60. מדובר בהתנהלות בחוסר תום-לב, שאינה עולה בקנה אחד עם מצגיו של הנתבע כלפי
התובעת לפיהם יפעל לשווק את המוצר מטעמה. כמו כן, מדובר בהפרה של חובותיו
של הנתבע כמפיץ מטעם התובעת והפרה של חובות האמון וההימנעות מניגוד-עניינים
הקיימות לו בנסיבות העניין כלפי התובעת, אשר ניתן לראותן גם כהפרה של חובות
האמונאות (fiduciary) להם מחויב הנתבע בנסיבות העניין. המדובר במערכת יחסים
לפיה הקנתה התובעת לנתבע זכות בענייניה, תוך מתן אמון בנתבע לשמירה על
האינטרסים שלה. הנתבע פעל, כך נראה, לטובת עניינו האישי בניגוד לאמון שניתן בו.
[ראו בהרחבה לעניין זה: עמיר ליכט דיני אמונאות, חובת האמון בתאגיד ובדין
הכללי, 1 (2013)].
61. יפים לענייננו דבריו של הנשיא שמגר:



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

1 "אין משמעותה של תחרות שכל האמצעים כשרים. בכל תחרות קיימים
2 כללי משחק, אשר מבטיחים את קיומה ותוחמים את גבולותיה. קיומם
3 של תנאים שווים למתחרים השונים אינו שולל מן התחרות את אופייה,
4 אלא הוא מבטיח את אפשרותם של המתחרים להשתתף בה".

5 [ד"נ 22/82 בית יולס בע"מ נ' רביב משה ושות' בע"מ, מג (1) 441, 464 (1989)]

6 62. ודוק, אם באמת ובתמים היה סבור הנתבע כי הוא מתחרה בתובעת באופן הוגן, כי אין
7 כל פסול בפעולותיו במכירה מטעמו של מוצר זהה למוצר התובעת בעודו משווק גם את
8 המוצר מטעמה, וכי לא מדובר בניגוד עניינים או בהפרה של חובותיו והתחייבויותיו כלפי
9 התובעת לשווק את המוצר מטעמה, חזקה עליו כי לכל הפחות היה מתייצב בפני
10 התובעת ומעדכן כי הוא משווק מוצר זהה, ולחילופין כי החליט להפסיק לשווק את
11 המוצר מטעמה. כאמור, הנתבע לא עשה כן והציג מצג שווא כאילו הוא ממשיך לקדם
12 את מוצר התובעת וכאילו הירידה במכירות מוצר התובעת נבעה מגורמים שאינם
13 תלויים בו, כל זאת, כאשר בפועל לא הייתה ירידה כלשהי בביקוש למוצר, שכן כפי
14 שהודה הנתבע, באותה העת ממש מכר הוא את אותו מוצר "מטעמו" וקיבל הזמנות
15 למוצר בסך עשרות אלפי שקלים.

16 63. לו היה הנתבע פועל בהגינות המתחייבת, טוען בפני התובעת כי אין לה כל זכות
17 במוצר, ולכל הפחות מעדכן כי לא ימשיך לשמש מפיץ מטעמה של המוצר, היה בידי
18 התובעת לכלכל את צעדיה בהתאם וככל הנראה לסיים את קשריה המסחריים עם
19 הנתבע ולמנות גורם אחר תחתיו.

20 64. בנוסף יש לציין, כי מתצהירו של החוקר הפרטי ששכרה התובעת עולה, שהנתבע עשה
21 שימוש בסרטון ההדרכה שהוכן על-ידי התובעת לצרכי תמיכה במוצר מטעמה וזאת כדי
22 למכור את המוצר מטעמו. עוד עולה כי הנתבע אף לא טרח לעדכן את נציגי החנויות כי
23 הפסיק לספק להם את מוצר התובעת (כאשר גם לשיטת הנתבע, מהווה התובעת לכל
24 הפחות היבואנית של המוצר), וכי המוצר המסופק להם הוחלף במוצר זהה לחלוטין
25 שהנתבע הוא היבואן שלו. כך אף נוצר מצב בו נציגי המכירות בחנויות טענו בפני
26 החוקר שהתחזה לצרכן כי מדובר במוצר של התובעת, וכי אף האחריות שניתנת למוצר
27 היא של התובעת (אף על-פי שבפועל נמכר המוצר של הנתבע).



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

65. במצב הדברים כמתואר לעיל, הובילה התנהלותו של הנתבע לכך שהוא "זכה" שלא
 2 כדין בלקוחות שרצו לקנות את המוצר במסגרת התקופה בה הטעה את התובעת והציג
 3 עצמו כמי שמשווק את המוצר מטעמה, בעוד בפועל פעל כדי למכור את אותו המוצר
 4 כשהוא מיובא על-ידו [ראו והשוו: ע"א 280/73 פלאימפורט בע"מ נ' ציבה-גייגי לטד
 5 (לשעבר ציבה לטד), ואח', כט (1) 597 (1974), אשר מתאים לענייננו מכח עיקרון קל
 6 וחומר, שכן שם אובדן הלקוחות שזיכה את התובעת בהשבה לא נבע מתחרות בלתי
 7 הוגנת אלא מצו בית המשפט שבוטל לאחר מכן; ראו לעניין זה: דניאל פרידמן, אלון
 8 שפירא בר-אור דיני עשיית עושר ולא במשפט כרך א' 580-584 (מהדורה שלישית,
 9 2015); גרוסקופף, הגנה על כללי תחרות, בעמוד 92].
66. למעלה מן הצורך יצוין, כי הנתבע טען בסיכומיו כאילו יש לראות בו כ"יבואן מקביל", וכי
 10 על-פי פסיקתו של בית המשפט העליון ייבוא מקביל אינו פסול ויש להעדיף את
 11 האינטרס הציבורי בקיומה של תחרות חופשית וזכות היבואן המקביל לחופש העיסוק
 12 [ע"א 7629/12 סוויסה נ' LLC TOMMY HILFIGER LICENSING (פורסם בנבו,
 13 16.11.2014)]. מהנסיבות שהוכחו בענייננו לא ניתן לקבל את טענתו של הנתבע, שכן
 14 פעולותיו של הנתבע, להבדיל מייבוא מקביל גרידא, הינן פעולות פסולות בניגוד לחובה
 15 שקמה לו כלפי התובעת, בין היתר, מכוח מצגיו כלפי התובעת כמו גם על-פי דיני
 16 התחרות ההוגנת ודיני האמונאות.
67. לחילופין, מתקיימת בענייננו עילת עשיית עושר ולא במשפט ולו בשל העובדה שלשית
 18 הנתבע עצמו עומדת לתובעת הגנה "...[לא] מפני ייבוא מקביל, אלא הגנה מכך
 19 שיבוא מקביל, המתחרה בו, יוצג כאילו הוא משווק על ידיו" [דניאל פרידמן, אלון
 20 שפירא בר-אור דיני עשיית עושר ולא במשפט כרך א' 590 (מהדורה שלישית,
 21 2015)].
68. בשולי הדברים יצוין, כי התובעת טענה בנוסף לזכויות יוצרים בתמונות המוצר ולהפרת
 23 זכויות אלה על-ידי הנתבע. מבלי לקבוע מסמרות בשאלה האם קיימות זכויות יוצרים
 24 בתמונות אלה, הודיע הנתבע כי הסיר את כל התמונות שנמסרו לו על-ידי התובעת.
 25 בנוסף, אף אם היה נקבע כי בענייננו הופרו זכויות היוצרים בתמונות, אני סבור כי
 26 השיקולים לצורך קביעת היקף הפיצויים על-פי סעיף 56 לחוק זכויות יוצרים (דוגמת
 27 הנזק הממשי שנגרם לתובע או הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה) "מתמזגים" עם
 28 הפיצויים להם ייטענו הצדדים בענייננו, ואין מקום בנסיבות ענייננו לפסוק פיצוי בכפל,
 29 כך שלא ייפגע אינטרס ממזני של התובעת.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

ד. סוף דבר

- 1
- 2
- 3 69. לאור האמור נקבע כי קיימת לנתבע חבות כלפי התובעת, כמתואר לעיל.
- 4 70. כפי שצינתי, לא מצאתי לנכון להידרש לשלל העילות אשר חלקן נזכרו באופן לקוני
- 5 ביותר בכתב התביעה ולא התגבש הניסיון להוכחתן כדבעי, וחלקן האחר נזנח
- 6 בסיכומים. למען הסר ספק מובהר כי ביתר טענות הצדדים שלא נזכרות לעיל לא
- 7 מצאתי ממש והן נדחות על-ידי.
- 8 71. בהתאם להסכמת הצדדים יוגשו סיכומים בצירוף אסמכתאות בעניין שיעור הנזק או
- 9 ההתעשרות בגין התקופה הרלוונטית להפרת חובותיו של הנתבע. נוכח היקף התקופה
- 10 המצומצמת לכאורה והיקף הסכום הצפוי הנראה, מוצע בזאת לצדדים לעמוד בקשר
- 11 ביניהם בניסיון להסדיר את יתרת המחלוקת הכספית בהסכמה ביניהם ובלא צורך
- 12 בהכרעה שיפוטית.
- 13 72. ככל שלא יגיעו הצדדים להסכמה עד יום 11.9.16, יוגשו הסיכומים כדלהלן:
- 14 התובעת תגיש סיכומיה בהיקף שלא יעלה על 2 עמודים עד ליום 18.9.16.
- 15 הנתבע יגיש סיכומיו בהיקף שלא יעלה על 2 עמודים עד יום 25.9.16 או בתוך 7 ימים
- 16 ממועד קבלת סיכומי התובעת, לפי המוקדם;
- 17 זכות תשובה, ככל שתמצא התובעת לעשות כן, בהיקף שלא יעלה על עמוד אחד עד
- 18 יום 29.9.16 או בתוך 5 ימים מקבלת סיכומי הנתבע, לפי המוקדם.
- 19 בסיכומיהם מתבקשים הצדדים להתייחס לאפשרות מתן פסק דין פשרה לפי סעיף 79
- 20 א'.
- 21 73. הסיכומים יוגשו בהתאם לתנאים שנקבעו בהחלטתי מיום 20.7.2016. הצדדים יוכלו
- 22 לטעון גם לעניין פסיקת ההוצאות במסגרת סיכומיהם. הוצאות ההליך כולו יובאו
- 23 בחשבון במסגרת פסק הדין המשלים. זכות הערעור תמנה אף היא מהמצאת פסק
- 24 הדין המשלים.
- 25
- 26 **המזכירות מתבקשת להמציא עותק פסק הדין לב"כ הצדדים.**
- 27 ניתן היום, כ"ד אב תשע"ו, 28 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

28 אוגוסט 2016

ת"א 16634-07-16

יעקב שפסר

יעקב שפסר, שופט

1

2